

PČELARSKI zurnal

www.umeljic.com

ILUSTROVANI
ČASOPIS ZA
PČELARSKU
KULTURU

godina III
broj 6
januar-mart 2010.
cena 190 din.

DVA VEKA PRVE SRPSKE
KNJIGE O PČELARSTVU

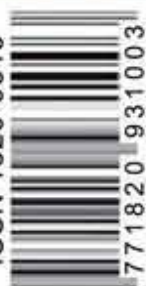
Analiza
pčelarske
sezone 2009

Izumljavanje
pčelinjih društava

Kerkhofova košnica

Višematične zajednice
– kineska iskustva

ISSN 1820-9319

9 771820 931003

Dva veka *Novog pčelara* 4

Ove godine pčelari Srbije obeležavaju veliki jubilej – **200 godina od štampanja prve knjige o pčelarstvu na srpskom, odnosno slaveno-serbskom jeziku (славено-сербскій языкъ)**, *Novi pčelar* (Новый пчеларь), koju je napisao Avram Maksimović. Knjiga je štampana 1810. godine u Budimu. Za ovu knjigu autor je uspeo da okupi 353 prenumeranta, među kojima je na 10 knjiga bio pretplaćen i veliki srpski prosvetitelj Dositej Obradović. Knjiga predstavlja prvi sistematski rad te vrste kod nas i jednu od najboljih knjiga onog doba iz te oblasti. Tadašnji pčelari su *Novi pčelar* veoma rado primili i takoreći razgrabili, pa je Maksimović iste godine štampao i drugo izdanje, ali pod nazivom *Pčelar* (Пчеларь).

6

Analiza pčelarske sezone 2009.

Specijalno za *Pčelarski žurnal*, o svojim utiscima o protekloj pčelarskoj sezoni pišu: **Đoko Zečević** (Nova Varoš), **Mile Todorović** (Dragušica), **Dušan Vorgić** (Novi Sad), **Franc Prezelj** (Kamnik, Slovenija), **Josip Križ** (Zagreb, Hrvatska), **Goran Mirjanić** (Gradiška, Republika Srpska), **Milan Isidorović** (Sutomore, Crna Gora).

Kao što ćete videti njihova iskustva se značajno razlikuju. Cilj nam je bio da vas upoznamo sa korišćenjem paša i tehnikama pčelarenja na širem području bivše Jugoslavije, kako bi što objektivnije mogli da sagledate svoje angažovanje i ostvarene rezultate.

Višematične zajednice - kineska iskustva 14

Da bi se formirala višematična pčelinja zajednica neophodno je na neki način fizički razdvojiti matice i tako sprečiti njihov fizički okršaj. **Kineski stručnjaci razvili su posebne metode pčelarenja sa višematičnim zajednicama** koje su nedavno publikovali u nekoliko članaka objavljenih u poznatim svetskim časopisima *Journal of Apicultural Research* i *PloS One*. Za formiranje višematičnih zajednica u Kini korišćene su pčele radilice italijanske rase *Apis mellifera ligustica* uzgajane na poznatoj selekcionoj stanici Pingu. Tokom više godina osobine ovih pčela selekcionisane su u smeru visoke proizvodnje matičnog mleča. Da bi se pčelinja zajednica uspešno pripremila za prijem većeg broja matica neophodno je da se ispoštuje određena procedura. Pre svega, iz zajednice treba ukloniti starije pčele i ostaviti samo one mlađe. Drugo, zajednicu treba dobro opskrbiti hranom – polenom i medom. Zajednice predodređene da “ugoste” veći broj matica pripremljene su na sledeći način...

Liza Gros

18

Novi pogled na ples pčela

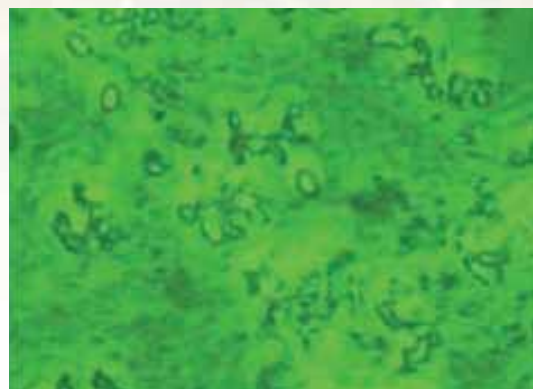
Biolozima su pokušavali da otkriju kako „plesalice“ prenose informacije i privlače druge pčele u tami košnice. Zvuci, vibriranje saća, taktilni znaci (dodirivanje antenama) i mirisi, svi zajedno, igraju određenu ulogu u ovom precizno razrađenom prenosu informacija, ali, nijedan od ovih signala ne objašnjava u potpunosti kako pčele „razumeju“ ples.

Prof. dr Zoran Stanimirović
Dr. vet. med. Marijana Stanimirović

20

Energetski stres kod medonosne pčele izazvan infekcijom *Nosema ceranae*

Mikrosporidija *Nosema ceranae* nameće energetski stres inficiranim pčelama, koji se ogleda u povećanju apetita i nivoa gladi. Direktna merenja gladi određena ukupnom količinom konzumirane saharoze jasno ukazuju da inficirane pčele pokušavaju da kompenzuju nametnut energetski stres jedući više, što je u direktnoj korelaciji sa pojačanim apetitom.

Veroljub Umeljić

Izimljavanje pčelinjih društava

24

Pod izimljavanjem pčelinjih društava podrazumevamo period vremena i aktivnosti pčelinjih društava i pčelara od ponovne pojave legla pa zaključno sa prvim detaljnim prolećnim pregledom. Možda je najlogičnije posmatrati život pčelinje zajednice od početka kalendarske godine, ili nešto malo ranije, od kraja decembra, zato što tada matica, posle prethodne pauze, počinje ponovo da polaže jaja.

Majkl Harvi

Kerkhofova Košnica

Herman Van De Kerkhof je 29. maja 1979. godine u Kanadi košnicu zaštitio patentom br. 1055313. Proizvodio ih je u fabrici u Vancouveru i prodavao u Kanadi i SAD. Nažalost, kompanija Hermana Van De Kerkhofa prestala je sa radom pre nekih desetak godina, što je vreme nakon kojeg patent zastareva. Od tada Kerkhofova košnica nije bila dostupna. Od nedavno kompanija *Rustic Element Bees* počela je da proizvodi modernizovanu verziju ove košnice.

30

Oprašivanje badema 34

Sa ekonomske tačke gledišta, razvoj uzgajanja badema je više od bilo kog faktora u 20. veku uticao na pčelarstvo u SAD. Na prvom mestu, rentiranje košnica za oprašivanje ove kulture postao je glavni izvor prihoda za pčelare. S druge strane, koncentrisanje ogromnog broja košnica na jednom mestu znatno je doprinelo širenju bolesti pčela što je mnoge pčelare dovelo do ruba propasti. Zahvaljujući intenzivnoj poljoprivrednoj proizvodnji u Americi pčele su izložene velikom stresu što se često navodi kao jedan od uzroka zagonetnog sindroma nestajanja pčela – CCD-a. Tokom druge polovine prošlog veka višestruko su uvećane površine pod poljoprivrednim monokulturama. Paralelno sa tim, poslednjih 30 godina, broj pčelinjih zajednica u SAD prepolovljen je sa 5 miliona na 2,5 miliona.

Dren 38

Cornus mas L.

Fam. *Cornaceae*

Cveta u februaru i martu. U to vreme, u kontinentalnim predelima to je jedina drvenasta biljka u cvetu, pa se žutim cvetovima okićene krošnje drena vide izdaleka i deluju kao izuzetan ukras prirode

Pčele i numizmatika II deo

40

Kako su pčele kroz istoriju povezivane sa raznim ličnim i društvenim vrlinama, našle su se kao motiv na mnogim prigodnim medaljama i medaljonima. U ovom broju *Pčelarskog žurnala* prikazujemo nekoliko kovanica iz Nemačke i Rusije na kojima su pčele prikazane na veoma zanimljiv način.

Visoka zaraženost varoom utiče na pojavu tihe smene matica

Tiha smena predstavlja prirodni proces zamene matice u pčelinjoj zajednici. Međutim, ukoliko pčelinje zajednice izvrše tihu smenu matice koju je društvu dodao pčelar, oslabiće privremeno i neće moći pravovremeno da iskoriste nastupajuću pčelinju pašu. U poslednje vreme mnogi pčelari u SAD žale se da je stopa tihe smene ubrzo nakon dodavanja matice znatno veća nego prošlih godina. Poznati naučnici Robin Kargel (Robin A. Cargel) i Tomas Rinderer (Thomas E. Rinderer) sumnjaju da je visoka zaraženost varoom uzrok ovog sve učestalijeg problema.

42

Azijske pčele talasanjem odbijaju stršljenove 44

U jednom nedavno objavljenom radu istraživači sa Univerziteta Grac (Austrija) i Kraljevskog botaničkog vrta (Velika Britanija) saopštili su da neobično treperenje – sposobnost brze komunikacije među džinovskim pčelama – služi kao odbrambeni mehanizam protiv stršljenova. Ovakvo ponašanje veoma podseća na meksičke talase, karakterističan način navijanja koji se prvi put pojavio 1986. godine na svetskom fudbalskom prvenstvu u Meksiku.

Nagradna igra

46

UPOZNAJTE KOŠNICE I deo

Čitaoci *Pčelarskog žurnala* ovoga puta imaju priliku da se kroz zabavu bolje upoznaju sa raznim tipovima košnica.

Držać kalema za ožičavanje ramova

Pri ožičavanju ramova pocinkovanim ili prohromskom žicom često dolazi do nekontrolisanog odmotavanja žice sa kalema i do njenog zamršivanja. Ovaj problem možemo lako da rešimo korišćenjem držača kalema žice.

48

